

KAKA INYALO TIYO NE NYASAYE

Ji mang'eny penjoga kama, "Anyalo timo ang'o? Ere kaka anyalo tiyo ne Nyasaye? Duoko en ma!

Seche mang'eny bang' winjo yalo majiwo chuny, kata bang' wuok e Nyasi mar Hema, kata bang' batiso, waparoga kendo wawacho kama, "Ee, Ayie. To anyalo timo ang'o? Anyalo tiyo ne Nyasay nade?

Gima nyaka watim mokwongo en ni mondo wanonre wawegi kawapenjore niya, "An kod ang'o ma inyalo tigo?" Rangane rang'ii mari. Ineno ang'o? In kod pachi, in kod wang'i gi iti. In kod duondi, in kod lweteni gi tiendni kendo in kod chuny. To mago oromo! Koro wanon matut pichani man kod fuonde mopogore mondo wane gima Nyasaye nyalo tiyogo.

2 Timotheo 2:21 wachonwa kama, "Omiyo ka ng'ato opuodhore oa yore ma ok ler, to enobed kaka agulu mitiyogo tich mogen,nikech en ng'at mochiwore ni Nyasaye, ma Ruoth nyalo konyorego kuom tiyo tich moro amora maber."

Ka idwaro tiyo ne Nyasaye mie thuolo mar paro kokalo kuom chunyi

Ere kaka wanyalo miyo Nyasaye thuolo mar paro kokalo kuom chunywa? Jo Hibrania 10:16 puonjowa niya, "Singruok ma anatim kodgi bang' ndalogo en ma: Anaket chikena e chunyi, kendo anandikgi parogi. An Ruoth Nyasaye ema awacho kamano." Kuom weche mamoko, dwarore mondo wapar kaka Nyasaye paro kuom gimoro amora matimore e ngimawa kaluwore gi kaka noketo chikege e chunywa.

2 Timotheo 1:7 wachonwa kama, "Nyasaye ne ok nomiyowa chuny mar bedo ngoche, to nomiyowa chuny mar bedo gi teko, gi hera, kod ritruok." Ritruok en mich mar Nyasaye to kawachako paro kaka Nyasaye to mano tiende ni wabiro bedo kod chuny maduong' mar ritruok.

Richo chakore gi e chuny. Dhano nyaka par gik maricho kapok otimogi. Ma emomiyo Kristo ne oketo Chike Apar malong’o ahinya koriwo barupe mag chik nyaka gi paro magwa kod dwaro mag chunywa bende. Kuom ranyisi, Yesu ne owacho e Mathayo 5:21-22 kama, “Usewinjo ni ne owachi ne kwerewa ni ‘kik ineki’, to ng’at moneko nyaka ter e bura. Anto awachonu ni ng’at ma okecho gi wadgi noter e bura kendo ng’at moyanyo wadgi, to noyal e Bura Maduong’, to ng’ato mowacho ni wadgi ni ofuwo, nong’adne buch mach ma oktho.” Kar “kwedo chike” mag Nyasaye kaka jomoko ne wuondore, Yesu noketo ni en richo kata ka ikecho gi e chunyi nikech ne ong’eyo okang’ manyalo biro bang’e.

Nowacho kendo e Mathayo 5:27-28 niya, “Usewinjo ni ne owacho e ndalo machon ni, ‘kik iterri’. Anto awachonu ni, ka ng’ato orango dhako, mi ogombo, to oseterore kode e chunye.” Yesu “ok ne oweyo” chik moro amora to nomiyogi duong’ (Isaya 42:21) – Ne oketogi moyangore yo mar roho. Kaka Paulo wacho niya, “Ka waketho mbaka manono, kod sunga mammon gi rieko mar Nyasaye. Waketo paro duto mag dhano e tuech mondo owinj Kristo.” (2 Jokorintho 10:5).

Kuom weche mamoko, dwarore mondo waket paro magwa mondo opar kaka Nyasaye paro. Kuom timo kamano, wanono wach Nyasaye kuom ng’eyo dwaro mare mar roho moloyo manyo fuok kuom gik manyalo ketho ngimawa.

Bed kod adiera ni Nyasaye nyalo keto paro e pachi manyalo gwedho jomoko seche ma omiyore duong’. Kata kamano, Nyasaye okchunwa mondo wawinje. Nyasaye dwaro riwruok mari. Nyaka irit pachi, kendo mondo ipong’ chunyi gi puonj kod paro mag Muma.

Jofilipi 2:5 puonjowa niya, “Paro ma e chunyu nyaka bed machal gi paro mane Kristu Yesu nigo”. “Mano e gima Muma bende wacho ni, ‘Ere ng’ama ong’eyo paro mar Ruoth, ma dimi ong’ad ni Ruoth rieko?’ Wan to wan gi paro mar Kristo” (1 Jokorintho 2:16). Kuom mano, ka idwaro tiyo ne Nyasaye, yie mondo pache obed kaka mari.

Ka idwaro tiyo ne Nyasaye, miye thuolo mar neno gi wang’i

Fweny 3:18 puonjowa niya, “yath bende ng’iew iwirgo wang’i mondo inen” e yo mar roho maler. Wach Nyasaye maen Muma ema en yadhno. Ti kode ka in thuolo.

Jachien bende temo lalowa kendo ketowa muofni ka oloko ratiro marwa kuom gombo mag ringruok kod mag sunga mag mwandu (1 Johana 2:16). Jachien nitiere kod roho marach kendo en kod gik miriambo mang'eny mag ketho dwaro mar Kristo kod ngima mar dhano. Jogo ma ok oyie bedo mar roho mar kata ma ok ong'eyo gike mag'eny mag miriambo ibiri lo kod riekni mage. Ochalo kaka jatelo maduong' mar juok; onyalo donjo kuomi kuom paro achiel kendo onyalo timo anjawo mage kuom paro machielo. Mondo Satan kik lowa nikech wang'eyo riekone (2 Wakorintho 2:11). Nyaka wabed motang' kuom riekone.

Ruoth dwaro mondo onen kokalo e wang'i – mana kaka ineno piny. Kendo odwari mondo inen kokalo e wang'e – kokalo kuom neno mare. Odwari mondo ine gweh mabiro kaluwor gi rito chike mage – kod kuong' mabiro kuom ketho chikene. Bende odwari mondo wane lit, sandruok, kod dwaro mag jomoko. Nikech ang'o? Mondo walem ahinya “lochne mondo obi” (Mathayo 6:10). Kuom mano, Ka idwari tiyo ne Nyasaye, rang pinyni kokalo kuom adiera mare: kendo kokalo e wang'e.

Ka idwari tiyo ne Nyasaye, miye thuolo mar winjo kokalo kuom iti

Fweny 2:11: “Ng'at man gi it to mondo owinj gima Roho wacho ni kanyakla mar jo-kristo.” Lokruok n gima ber: Ka idwari mondo Nyasaye owinj lamo magi, nyaka iwinje seche ma owuoyo. Owuoyo kodwa kokalo kuom wachne maen Muma.

Kuom pogruok, program mang'eny mag TV nyiso timbe ma ok gin mag Kristo: dhok marach, terruok ma ok ni kare, timbe mag anjawo kod gik ma ok gin kare. Magi ok gin gik ma Ja-Kristo onego ne kata timo. Ndiko penjowa niya, “To ere kaka ji nyalo lame ka ok giyie kuome? Kose ere kaka digiyie kuom Jal ma pok giwinjo wachne? Kose digiwinj ni enti nadi ka ng'at malandonigi wach onge?” (Warumi 10:14). Wes mar 17 wacho kama, “Kuom mano yie a kuom winjo, to gima iwinjo en wach maber mawuoyo kuom Kristo. Wach mane? Wach Nyasaye! Wach Nyasaye ema nyaka wapidhgo itwa kod wang'wa, ok yore mag ketho seche, kod fuwo mapukore e ute mang'eny gotieno kokalo e yo mar nno TV. Yesu chikowa kama, “Romba ong'eyo duonda, kendo an bnde ang'eyogi, kendo giluwu bang'a” (Johana 10:27). “Ng'at Nyasaye winjo wach Nyasaye” – ang'o? – wach

Nyasaye (Johana 8:47)! Bende iriworu gi Roho kod wach Nyasaye kose iwinjo mana weche mag pinyini? Ng'ato ang'ata man kod it mondo owinji.

Nyasaye bende biro miyo watii gi itwa mondo wawinj ywak mag jogo molal. Jogo man kod chandruok, kod jogo man kod dwaro mondo wakonygi kendo walemnegi.

Ka idwaro mondo Nyasaye oti kodi, ti kod iti mana kaka Nyasaye timo: winj weche Nyasaye kod weche mabeyo.

Ka idwaro tiyo ni Nyasaye, miye thuolo mar wuoyo kokalo kuom duondi

Mathayo 10:20 wacho kama, “Nimar weche mubiro wacho ok nobed mau, to ginibed mag Roho mar Wuonu.”

Ere kaka wanyalo tiyo kod duondwa? Bende watiyo kod lep ka wawacho weche mabeyo majipo. Kose walal kuom kuoth, miriambo kod weche makelo pogruok? Mithali 14:1 inasema kwamba, “Mon mariek ema utegi obidhore, to mon mofuwo ketho utgi aketha.” Waketho utewa, kanisa kata familia magwa kod midekre mopogore opogore, dhawo, miriambo mijimbo, kod kuoth. Miriambo chalo kod chuodho momien e kor ot marachar; chuodhono oknyal moko kanyo mak mana ni oweyo chilo komienore e kor ot maracharno. Kuom ranyisi, ka wachako miriambo ni ng'ato ne one katerore kod le, dhano okbimor kod wachno. Seche moko ng'ano ok notimo kamano. Mak mana ni nyaka wang'e ni ng'ano biro room kod ng'at machielo mabiro none kendo nyise ni ong'ere kaka jal mohero timo hera ko le! Winjuru wach kae. Dwarore mondo wapak kendo wating' nying Kanisa mar Nyasaye malo. Kanisa mar Nyasaye dwaro jogedo, ok jomuko.

Nyasaye bende dwaro winjo duondi kokalo kuom lamo mari (Luka 18:1). “Lemuru pile mak unyosoru.” Shukuruni kwa kila jambo: maana hayo ni mapenzi ya Mungu kwenu katika Kristo Yesu” (1 Wathesalonike 5:17). Onge yo machielo maber mar tiyo kod duondi. Wakolosai 3:16 linashauri, “Neno la Kristo na likae kwa wingi ndani yenu katika hekima yote; mkifundishana na kuonyana kwa zaburi, nyimbo, na tenzi za rohoni, huku mkimwimbia Mungu kwa neema mioyoni mwenu.”

Nyasaye bende wuoyo kokalo kuom jopuonj kod joote mooro. Bende wawinjo duondgi? Bende wayie kodgi? Kose wakawogi kayiem nono? Ji mang'eny ahinya nyalo chiwo gimoro amora mondo giwinj gima iti winjo kuom Kanisa mar

Nyasaye mantiere e piny mangima. Kuom hawi marach, en ngero mar adiera ni “ng’iyo kelo achaya” Ng’iyo bende yiero kendo manyo ketho kodondore ni jatich Nyasaye ne nenore ka gima oolo ji gi wach kata tiyo kod wach moro koloke marach. Bed mos mondo iwinj wach: Ka ok kamano, inyalo winjo nade ka jotich mag Nyasaye duto ogol apoya nono kendo okinyal nenogi? Seche moko wadwoko piny ber ma Nyasaye osemiyowa ka wawuoyo marach kose wan kod neno mar Isaya 52:7: “Mano kaka ji mor ka neno jaote makelo wach maber, ka wuotho ewi gode, Jaote wacho ni gik moko koro dhi maber, kendo olando wach resruok,. Bende owacho ni jo-Sayun niya, ‘Nyasachu e Ruoth kuonde duto.’”

Nyaka wan’ge ni seche moko Nyasaye nyalo tiyo kodwa kaka joneno mage mondo wagol neno ka wabolore kuome! Iwachonwa e 1 Petro 3:15 niya, “kendo pile beduru kuikoru dwoko ng’ato ang’ata mapenjou tiend geno ma un-go, to timuru kamano gi muolo kod luor.” Ka idwaro tiyo ne nyasaye adiera, yiene mondo oti kod duondi.

Ka idwaro tiyo ne Nyasaye, miyo thuolo mar tiyo kod lweteni

Mathayo 9:37 paronwa niya, “cham ochiek mathoth to jokeyo ema nok.” Wanyalo medo niya, “Ooohh, nok ahinya!” Jotich moikore dwarore e puodho mar mzabibu – jogo madwaro mondo Nyasaye ati kodgi kuom tiyo ne jomoko. Din mar Kristo en mar chiwruok kog mirwok dich. “Yie bende chal kamano. Ka en kende, maonge tim, to en mana gima otho” (Jakobo 2:17). Ka iikoro mar tiyo kod lweteni mondo ikony tich mar Nyasaye – kata ka tich mar en mana golo chiwo kuom tich mar Nyasaye – Nyasaye biro neno, kendo ibiro yudo gweth. Wasom Malaki 3:10, “Keluru achiel kuom apar mag giu duto kar keno mar Hekalu, mondo chiemo obed e oda. Temiuru timo kamano ane, ka ok nayaw dirise mag polo, kendo amiu gik mabeyo mogundho, ma onge kama ikete, ka ok kamano, iwachonwa e Mathayo 6:33 ni, “To mokwongo dwaruru loch Nyasaye obedie, kendo utim gik ma Nyasaye dwaro, eka gigo duto nomednu.” Bende ibiro yie tem mar nyasaye?

Ka nyalo bedo ni in kod hawi mar chopo e Sabato mar wik ka wik, bed ng’ano ma jachiwre, ok ng’ano ma kawo gik ma ichiwo. Bed kod dich. Ka ineno ka nitie gima dwarore mondo otim to time atima. Kata ka en chung’ ne wer. Kata kelo ji e kanisa. Kata niko ote mahoyo chuny ng’ano matuo kata man piny. Wan familia to mano e kaka dwarore ni familia obedi. En adiera ni lwedo mang’eny miyo tich

bedo mayot, kuom mano kony kama inyalo. Kuom ranyisi, kanisa mar Nyasaye chalo kaka chi arus kendo kaka wuon arus madhi hoyo kendo konyo chiege mar arus, kuom mano dwarore mondo watem mondo wakony jok ma moko. Emomiyo ka idwaro tiyo ne Nyasaye adiera, miye thuolo mar tiyo kokalo kuom lweteni.

Ka idwaro tiyo ne Nyasaye, miye thuolo mar wuotho kod tiendeni

Ngeche 4:26 puonjowa niya, “Rang maber yo ma onego iluw, eka gimoro amora mitimo biro bedo maber.”

Tiendi chalo gir lweny mar Kristo, “kendo rwakuru ikruok mar lando wach maber mar kue ka wuocheu” (Jo-Efeso 6:15). “Ka ng’ato wacho ni en ng’at Nyasaye to nyaka ngimane bed machal gi ngima Yesu” (I Johana 2:6). Kuom weche mamoko, nyaka wabed jok “man kod tim,” ok mana wach kende.

Tiendeni nyiso kaka iwuotho kod ngimani kendo kaka ngimani chalo.

Ang’o ma sindi weyo ne Nyasaye ngimani? Onyalo timo mang’eny ahinya kod ngimani moloyo kaka in iwuon inyalo kata mana kamano. Nitiere wer moro ma wer kama, “kamoro amora ma otaya ema abiro dhiye.” Bende wadwaro luwo Kristo Kamoro amora modhiye kose seche moko ikwalowa ka wawacho ni, “Rit matin! Mano oromo! Karito Sabato kod odiechienge maler, to abiro ketho tija! Ka ok arit sao mar krismas kod pasaka to familia mara biro bedo kod paro ni aonge kod luor! To kaweyo dhi kod osiepena e sao mamoko kaka mano gibiro bedo gi paro ni asebedo jahera mar din!” Osiepa, ichung’ kanye? In kod paro mane kuom miyo Kristo luor? En ang’o manyalo miyo iwinj kata itamri winjo? En tim, gombo kata kido moro mopondo ma podi otami weyo? En wach malich ni paro ma wango nyalo miyo timbewa maricho neno ka gima gibeyo. Nikech ang’o? “Ng’at ma paro mana weche mag dhano mon gi Nyasaye, nikech ok orito chik Nyasaye. Adier, ok onyal rite” (Jo-Rumi 8:7). Nyasaye nyalo mana miyi gueth ka irito chikege to ok onyal guedho ng’at ma ok rit chikege. Nyaka wang’e ni wan lop chuech to Nyasaye en jachwechwa (Isaya 64:8). En ema nyaka otelnwa to ok wanyal bedo kaka jathum mong’ere man kod sunga ni kama entiereno nochopoe kende. Watimuru gik moko kawaluwo yore Nyasaye!

Nyasaye manyo jogo molal kendo maonge geno gi nyalo. To wanto? Bende wakonyo jomoko bedo kod paro mabeyo? Kose seche moko wachalo kod Jo-Farisayo mane timore kagima gin kare to to kara gi kodho akadha ka giluwu bath yo kamachielo maonge gima gikonyo.

Mungu anawatafuta wapotevu, wasio na tumaini na wasiojiweza. Na sisi je? Je, tunasaidia wengine kuwa na mitazamo mema? Au saa zingine tuko kama (Luka 10:30, 32)? Ka ng'ato ong'eyo gima ber monego otim to ok otim, to odoko jaricho (Jakobo 4:17). Nyasaye dwaro mondo owuoth kod tiendeni kitiyo tije kendo kidak nikech En. Yie kuome mondo otayi. Zaburi 119:105 wacho niya, “wachni e taya manyisa kama anyone, kendo e ler ma menyona yo.”

Ipenjowa e Warumi 10:15 niya, “Kose ere kaka ji nyalo lando wach maber ka ok oorgi? En mana kaka Muma wacho niya, ‘Mano kaka ji mor ka gineno joma kelonigi wach maber!’” Ka idwaro tiyo ni Nyasaye, miye thuolo mar tiyo gi tiendeni.

Ka idwaro tiyo ne Nyasaye, miye thuolo mar bedo gi kuom chunyi

1 Johana 4:7 kwayowa kama, “Osiepena, waherreuru.” Mathayo 22:37, 39 wachonwa kama, “Her Ruoth Nyasachi gi chunyi duto, kendo gi paroni duto, kendo gi riekoni duto kendo her wadu kaka iherori iwuon.

Hera igeru kuom dwaro mar saikolojia. Ng'ato ka ng'ato dwaro mondo ohere kata mondo obed kod hera. Kata an. Kata jotendwa kod wasikwa. Jandikoni nyaka kwa ng'uono, kata kamano seche moko obedo kod paro marach seche ma olemo ne wasike mondo omed dhi nyime kata bedo kod ngima maber – mana kaka wanyalo dwaro jomoko mondo olemna – kendo mondo ginyal ng'eyo gik ma wang'eyo mondo ginyal hero Nyasaye kendo mana kaka watiyo matek mondo wahere, kendo wabiro nyalo ng'eyo ni wasigu gin owete kuom Kristo kata kamano. Owete, walemuru ne jowetewa seche magilemonwa.

Seche ma Nyasaye keto dhano e ratil, opimo chunye kar pimo wiye. Nyasaye keto kido e lela wang' ng'ato ma chunye lit kendo maywagore nikech gik moko duto makuero matimore e dalani” (Ezekiel 9:4). Bende watimo kamano? Hera mar Nyasaye dwarore mondo oland gi Jo-Kristo mondo dwaro mag piny ochop kare. Kuom nonro mare mogik, ote mar injili en ote mar hera.

Seche mag batiso WACHIWORE CHUTHO. Wayie e Nyim Nyasaye kod malaika mage ni wang'eyo richowa kendo wakwerogi ka wayie ni Yesu Kristo e jawar marwa makende. Wabolore adier ni nong'iewowa mochulo nengowa gi rembe mane ochwer gi thone – omiyo dwarore mondo wamiye duong gi ringrewa. Dwarore mondo warit chiwruok marwa kendo kik wawe nyawo, bedo maok wadew, kod bedo ma ndhem ndhem keth chiwruokwa. Yesu owuon wachonwa ni, “Mak gima in-go matek, mondo kik ng'ato mayi osimboni” (Fweny 3:11).

E yo machiek, ka ibiro timo wechegi kendo ka ibiro miyo Nyasaye thuolo mar:

- Paro kod pachi
- Winjo kod iti
- Wuoyo kod duondi
- Tiyo kod lweti
- Wuotho kod tiendeni kod
- Hera kokalo kuom chuny.

Kuom weche mamoko, ka ichiwo ngimani nikech Yesu Kristo kendo idhi nyime kod winjruok kod hera mar adier to – machiegi ibiro fwenyo ni itiyi ne Nyasaye!